

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstria Esperanto Asocio.

Subscription to A.E.A. \$29
(Individual, Club & Federation)
Additional Family Member \$5
Pensioners & Full-time Students
pay a minimum of \$10.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O. Melbourne 3001, Australia.
Prezidanto: R. L. HARRY, AC, CBE, 8 Tennyson Crescent, Forrest, A.C.T. 2603
Sekretario: Sino M. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614
Kasisto: S-ro S. Ellyard, Post Office Box 48, Jamison Centre, A.C.T., 2614.
A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. Elliott, P.O. Box 230, Matraville, N.S.W., 2036
Korespondaj Kursoj: S-ro J. Moore, 7 Pelican Street, Emu Park, Queensland, 4702

N-ro 196 (276)

MELBOURNE

Aprilo-Majo, 1982

ROTARY CONFERENCE ON WORLD UNDERSTANDING

AEA President Recommends Esperanto

On 28th March, in Albany, Western Australia, nearly 1,000 Rotarians and their wives applauded the suggestion by former Ambassador, Ralph Harry, that Rotary Clubs in Western Australia give Esperanto a boost.

The theme of the Conference was "World Understanding and Peace through Rotary" and at the invitation of the President of District 946, Ron Sloan, Mr. Harry included in his address "Beyond the Nation or Sovereign State" a section on the International Language. He said:

"A major barrier to international understanding and to efficient international organisation is the multiplicity of languages, with every country fiercely proud of its own. English is widely used in business, tourism and science, but is not acceptable as the sole official *lingua franca*. It is a language of an old colonial empire and of a newly-arrived super-power. In the United Nations there are already 6 official languages — Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish with German given partial recognition and Hindi, Japanese, Malay, Portuguese, Swahili and others knocking on the door. It is

already costing the taxpayer of the United Nations, like Australia, about \$25,000,000 annually for interpretation and translation. And communication between delegates is probably less effective than when English and French were the languages of the League in Geneva.

Fortunately there is another option. Some years ago UNESCO recognised the value of Esperanto, the neutral language specially devised as a common international language. Recently UNESCO has been publishing some of its documents in Esperanto. I myself have thoroughly tested Esperanto and have seen it in action in many countries of all continents. It is a 'masterpiece of logic and simplicity', capable of expressing the whole range of human thought from the needs of a tourist to scientific and legal writing. Among its hundreds of thousands of advocates are many Rotarians. I hope Clubs in Western Australia will give Esperanto a boost this year, as a practical step towards international understanding and peace."

Thanks to a generous donation from Mr. L. V. Scott, of Manly, former Secretary of the Australian Esperanto

Association and a keen Rotarian, Mr. Harry was able to present each participant in the Albany Conference with a brochure answering the question: "Why Learn Esperanto?", giving "Esperanto at a Glance", and making the following suggestion:

"Rotarians have always been sympathetic towards the idea of a common world auxiliary language, the international language Esperanto, as an aid to the achievement of the Fourth Object of Rotary.

Some members have learned Esperanto and have formed the Rotarian Association of Esperantists (RADE) to facilitate their international links. They have found that, after a few months of part-time study they can readily communicate without interpreters.

The year 1982, when Clubs are looking for special projects to promote 'World Understanding and Peace through Rotary' the following action would be appropriate:

- (a) Secure a speaker to talk about Esperanto,
- (b) Form a group to learn the language,
- (c) Sponsor a local Esperanto society and help it get Esperanto into a school,
- (d) Support an Esperanto library and make sure there are also books in your Public Library,
- (e) Encourage young persons selected for Rotary exchange in non-English speaking countries to learn Esperanto,
- (f) Sponsor a student to study Esperanto at an overseas Educational institution,
- (g) Support efforts to get Esperanto into the State education system,
- (h) Encourage the Australian Government to work in UNESCO for international recognition and use of Esperanto."

A number of Clubs indicated that they would like to hear more about Esperanto. The President, Mr. Sloan, wrote as follows:

"I have been thinking about Esperanto quite a bit and am toying with an idea of trying to get groups of Rotarians in each Rotary District around the world (nearly 400 of them each consisting of 50 clubs and 2000

Rotarians) to learn and correspond in Esperanto and then to set up visiting groups between countries.

Rotary has what it calls International Fellowship Groups covering a wide range of activities, including golfing, flying, yachting, stamp collecting and it may well be we could reasonably quickly establish Esperanto fellowship from the many Rotarians world wide who no doubt are already well acquainted with Esperanto.

In other words, the base may already exist.

Such a proposal needs real objectives and strong sales argument to gain speedy movement and you may be prepared to guide me in these areas so that I can put together a major project to attract Rotary world wide to act.

In just 75 days the present theme, "World Understanding and Peace Through Rotary" will change to a new focus and a new administration and so I would like to come out now with something our present World President would feel to be a very meaningful contribution and attract his very substantial immediate support.

While the programme for our International Convention in Dallas USA in early June has been decided, I believe any really spectacular item could still gain entry. It could well be from our interest over many years, your astute knowledge and appraisal of world affairs and your thoughtful concern for the future of this planet you may have ideas Rotary as a vehicle could effectively pursue particularly regarding Esperanto. If you do, I would be happy to consider ways that may help to bring them to pass."

Mr. Harry has sent to Mr. Sloan, more information about RADE, and a list of 13 Delegates of the World Esperanto Association (UEA) in Australia, Brazil, Britain, Finland, France, Italy, Japan, Netherlands and Norway, whose speciality is Rotary.

He has suggested that Rotary International should join with UEA in advocating adoption of Esperanto as one of the projects in UN's Year of International Communication in 1983.

—RLH.

D-ro Arthur Baur en "Svisa Radio Internacia"

LA BANKOJ EN SVISLANDO

Svisaj vojaĝantoj en Usono ofte devis observi, ke la usonanoj scias nur du aferojn pri Svislando, unue ke ĝi ne havas virinan voĉdonrajton kaj due, ke la banka sekreto estas tre strikte observata. Mi ne scias ĉu ili intertempe lernis, ke la svisaj virinoj posedas ĉiujn politikajn rajtojn, sed mi scias, ke la banka sekreto estas io, kio daŭre ĝargenas ilin, ĉar ili pensas, ke usonaj civitanoj, precipe usonaj krimuloj, profitas de ĝi.

Ankaŭ en aliaj landoj la svisaj bankoj ofte estas en la fokuso de la kritiko. Post la ĵusaj naciigoj de francaj bankoj kaj aliaj entreprenoj, oni rakontis en Francujo, ke multaj francaj kapitalistoj transigis sian monon al Svislando — la pruvoj de tiu aserto mankas — en Londono oni nomas la svisajn bankistojn gnomoj kaj riproĉas, ke ili spekulaciis kontraŭ la pundo — la pruvoj mankas —, kaj en Italujo oni riproĉas, ke svisaj bankistoj helpas italajn transigi sian monon al Svislando. Fakte okazis, ke unu svisa banka direktoro antaŭ nelonge estis kondamnita de roma tribunalo ĝuste pro tiu akuzo.

La svisaj grandaj financoj certe same ne estas anĝeloj, kiel tiuj de aliaj landoj, sed mi tre timas, ke la fonto de tiuj riproĉoj estas la envio. La svisa banka sistemo estas unu el la plej efikaj de la mondo, kaj pro tio svisaj bankistoj regule ricevas komisionojn por prizorgi transakciojn de eksterlandaj klientoj en eksterlando. La plej ofta riproĉo estas la sekreto de la svisaj bankoj. Pri tio mi do devas iom pli detale paroli, sed antaŭe ankoraŭ kelkaj vortoj pri la bankoj ĝenerale.

Kio estas banko? Tio estas peranto de mono. Ĝi akceptas monon de tiuj personoj, kiuj posedas pli ol ili bezonas, kaj donas ĝin al tiuj, kiuj bezonas pli ol ili havas. La diferenco de la interezo, kiun ili donas al la unuaj kaj postulas de la duaj, estas la profito, el kiu la banko vivas, samkiel iu ajn komercisto vivas el la diferenco de tio, kion li pagas por varo kaj kion li postulas de la aĉetanto.

En Svislando ekzistas kvin tiel nomataj grandaj bankoj, kiuj havas filiojn en la tuta lando kaj kiuj ankaŭ okupiĝas pri negocoj translimaj. La kvin kune faras 48% de ĉiuj bankaj negocoj.

25% aŭ kvarono estas farataj de la kantonaj bankoj, kiuj do apartenas al la ŝtato. Ili ne povu naciigi, ĉar ili jam estas publikaj proprajoj. La resto estas negocata de multaj, parte eĉ tre malgrandaj, bankoj, ofte nomataj ŝparkasoj. Ili precipe okupiĝas pri la hipoteka negoco, t.e. pruntante monon por la konstruado de domoj. Tiu hipoteka rentumo ĝuste nun estas multe diskutata temo en Svislando, ĉar la unuan de marto la interezo por unuaj hipotekoj estis altigita je kvarona procento kaj nun atingis 6 procentojn. Tiu altigo havas tre sentebajn konsekvencojn por la luantoj de loĝejoj kaj domoj kaj pro tio kaŭzis multajn kritikojn, sed la bankoj deklaris, ke ili ne povas ekzisti sen tiu altigo, ĉar ili devis ankaŭ altigi la interezon de siaj kreditoroj, resp. de la tiel nomataj ŝparlibretoj.

La altigo devas esti vidata sur la fono de la inflacio, kiu en Svislando estas ĉirkaŭ 6 procentoj, tio estas pli ol la ŝparantoj ricevas sur normala ŝparlibreto aŭ ŝparkonto. En aliaj landoj la inflacio kaj la rentumoj estas multe pli altaj. Spari monon en Svislando ne estas tre promesiga afero, sed malgraŭ tio multaj eksterlandanoj ŝatas meti sian monon en svisajn bankojn, ĉar ili aprezas la politikan stabilecon en Svislando, la fideindecon de la bankistoj kaj la renomcon de la svisa franko.

Kaj nun ni revenas al la banka sekreto. En si mem tio ne estas io speciala. Bankoj ĉiam traktis la negocojn de siaj klientoj tre diskrete kaj en neniu lando vi povas tutsimple iri al la banka ĝiĉeto kaj informiĝi pri la konto de sinjoro X. En multaj landoj aliflanke la ŝtato, tio estas la impostaj komisaroj, rajtas postuli, ke la bankoj deklaru la financajn aferojn de siaj klientoj. Tion en Svislando la ŝtato ne povas fari, kaj krome la banka sekreto ne nur estas nobla kutimo de la bankistoj, sed ĝi estas leĝo deviga. Kiam la svisa banka leĝo estis reviziita la lastan fojon, tio okazis en la jaro 1934, tiu leĝo estis striktigita, kaj la konkreta kaŭzo tiam estis la deziro de faŝistaj ŝtatoj, precipe de Germanujo, havigi al si informojn pri eventualaj posedaĵoj de la germanaj judoj en svisaj bankoj. La banka sekreto tiam savis la posedaĵojn al multaj rifuĝintoj. Kompreneble validas la sama leĝo por svisaj civi-

anoj kaj la impostaj komisaraj estas senpovaj en la bankoj.

Kiel la ŝtato tamen ricevas sian monon? Por tio oni eltrovis tre simplan rimedon, cetere ne svisa monopolo, tio estas la anticipa imposto. De ĉiu rentumo ĉu de ŝparkonto, ĉu obligacio, ĉu akcio la bankoj devas pagi 35% al la ŝtato. Poste la posedanto ricevas tiun monon, se li korekte deklaras sian posedaĵon. Se li tion ne faras, li perdas la 35%. Nun oni tre eraras, se oni kredas, ke la svisa banka sekreto permesas al krimuloj tute diskrete kaŝi sian

monon en svisaj bankoj, en krimaj aferoj, ankaŭ en kazoj de bankrotoj, la bankoj devas plene informi laŭ postulo de juĝisto. Tio validas ankaŭ por eksterlandanoj, kaj se usona tribunalo esploras la kazon de iu gangstero pri kiu oni suspektas, ke li kaŝis monon en Svislando, la svisaj aŭtoritatoj certigas plenan helpon, sed tio nur validas por krimoj, kiujn ankaŭ Svislando konsideras krimoj kaj ne por kapricoj de iu diktatoro.

LETERO AL LA REDAKTORO

S-ro Trevor Steele skribis en sia artikolo "Malvarma aŭ Frida" (A.E., marto 1982) "Neniu protestas pri la ino-vortoj; ekzemple, kvankam la radiko de 'patrino' senambigue elvokas 'masklan' signifon, neniam oni aŭdas pri projekto por forigi tiel gravan vorton kaj anstataŭigi ĝin per 'matro' aŭ io simila". Nu, jen novaĵo! Ofte la plej inteligentaj kaj lernemaj el miaj lernantinoj plendas pri la fakto, ke radikoj kiel patro, onklo, frato, eĉ vidvo, estas masklaj. Kredeble tio devenas de la tiutempa sinteno de Zamenhof kaj aliaj kiel Sigmundo Ĉojo (germane Freud) kiu postulatis, ke virino estas nur viro sen kelkaj aldonaĵoj.

Nuntempe ni devas agnoski male, ke inoj estas necesaj por daŭrigi la homan rason, sed la viroj, kun aldonaĵoj, estas nur akcesoraĵoj. Do, venas la horo por proponi kelkajn bazajn ŝanĝojn, ekzemple:-

Malnovajn formojn		Anstataŭaĵojn	
Inajn	Masklajn	Inajn	Masklajn
Patrino	Patro	Matro	Virmatro
Fratino	Frato	Sororo	Virsororo
Vidvino	Vidvo	Vidvo	Virvidvo
Onklino	Onklo	Tanto	Virtanto
Sinjorino	Sinjoro	Fraŭo	Virfraŭo

Kompreneble "tanto" devenas de la franca kaj iom rilatas al la angla. Same kiel "fraŭlino" kaj "fraŭlo" devenis de la germana "fraulein", oni esperantigos "frau" kiel "fraŭo". Mirinde zamenhofa, ĉu ne? Cetere, oni povos eviti pseŭdosufiksojn kiel en la vortoj benzino, disciplino, semajnfino ktp. se la ina sufikso ne estos uzata.

Kelkaj titoloj estas neŭtrala, kiel prezidanto, profesoro, ĉefministro ktp. sed oni rajtas supozi, ke la fraŭoj plu kaj plu plenumos tiujn, rolojn do ni skribu Virprezidinto Mao kaj Prezidanto Chaldecott, Virĉefministro Frazer kaj Ĉefministro Thatcher, Virdoktoro Lapenna kaj Doktoro Boulton. Ĉu vi konsentas?

Virprofesoro Robert G. Robertson

KOREKTOJ

Estis neeviteble, ke enŝteligis malgrandaj "preskoldadoj" en nian 12-paĝan kongres-raporton. ("A.E." N-ro 194, Jan.-Feb., 1982) Jen estas la korektoj:

Paĝo 79 (Kol. 1, Di-Servo): F-ino Isabel Gale ne legis el la Sankta Biblio, sed ŝi preĝis.

Paĝo 79 (Kol. 1, Arta Vespero): S-ro Ralph Harry ne deklamis poemon de T. S. Eliot, sed de la aŭstralia

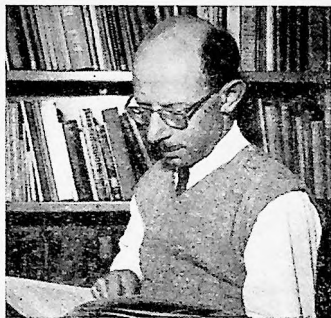
poeto, Geoffrey Dutton.

Paĝo 80 (Kol. 1, Daŭrigaj Kursoj): Krome S-ro Towsey gvidis daŭrigan kurson.

Paĝo 80 (Kol. 1, Neformala Vespero): S-ro Jack Hawks prezentis premiojn nome de la "Esperanto-Ligo de Okcidenta Aŭstralio" (anstataŭ "Perta Ligo")

Paĝo 81 (Kol. 2, Bilanco): La "Simpkins Fonduso" estas investita en la "Australian Guarantee Corporation". ne en "Australian General Credit".

LA FRITZ MUELLER-SORAŬ MUZIKA TROFEO

La amikoj de nia forpasinta samideano Fritz Mueller-Soraŭ proponas novan konkurson en la kadro de la Aŭstraliaj landaj kongresoj:

1e. Kiel memorigaĵo de tiu sindonema, nelacigebla, kuraĝega kaj ĉiam aminda amiko, al kiu multaj el ni ŝuldas la fundamenton de nia scio pri Esperanto.

2e. Por kuraĝigi en la lokaj grupoj kunagadon similan al la laŭdinda aktiveco de la dramaj grupoj, kiuj tiel vigle konkuras por gajni la "Herbert Koppel Draman Trofeon".

La detalan regularon oni decidis kiel eble plej frue, sed principe la konkurso okazos dum ĉiu Aŭstralia landa kongreso, inter foraj grupoj. Tiamaniere ni celebros la memoron de nia kara amiko, kiu amis plenkore kaj Esperanton kaj muzikon. Dume respondas pri la afero Prof-o R. G. Robertson, 7 Euroka Street, Northbridge NSW 2063.

73-A UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

Laŭ la decido de AEA en la 23-a Kongreso en Adelajdo, la Estraro esploras la eblecon inviti UEA okazigi sian 73-an Universalan Kongreson de Esperanto en Brizbano.

La Ĉefministro de Aŭstralio, S-ro Malcolm (melkm) Fraser (freza) en letero al la Prezidanto de AEA deziris al AEA plenan sukceson en ties aspiro rilate la UK. La Ĉefministro kaj la Ministro pri Turismo de Kvinslando informis nian Vic-prezidanton, Ray Ross, ke ili dezirus partopreni en la inaŭguro de la Kongreso, por ĝin bonvenigi al Brizbano!

Ni atendas la necesan respondon de

la Ministro pri Eksterlandaj Aferoj rilate la vizojn por partoprenantoj en la UK antaŭ ol sendi la formalan inviton al UEA. Dumtempe la Estraro de UEA aprobis la disdonadon en Antverpeno, kune kun la dokumentoj de la 67-a UK, de la faldfolio "Invito el Aŭstralio" eldonita de la Aŭstralia Nacia Turisma Komisiono.

La estraro de la Brizbana Esperanto-Societo akceptis la rolon de provizora Loka Kongresa Komitato. La Prezidanto, Ray Ross, estas Komisiito de AEA por tiu gravega afero.

Mi ŝatus ricevi oferojn de membroj de nia Asocio, el ĉiuj ŝtatoj kaj teritorioj, kiuj pretus partopreni per promesoj en garantifonduso se UEA tion postulus. Ni bezonas garantian de unu du miloj da dolaroj por provizi "reton" sub la kongreso kontraŭ la neverŝajna ebleco, ke estus financa perdo. Kompreneble se la Kongreso gajnus profiton AEA ricevus parton de tiu profito kaj la garantiuloj pagus nenien! Por komenci mi persone promesas \$200. Kiu sekvos?

—RALPH HARRY.

FONDUSO MATASIN

La Asocio ricevis, en marto, donacon de Eve Matasin, memore al la mortinta edzo, nia kara amiko, John. Eve petis, ke la heredaĵo (\$2,000) estu uzata por celo elektota de la Prezidanto kaj Estraro de AEA.

Post diskutado la Estraro decidis starigi Fonduson Matasin, por helpi pri nia eldonado de libroj aŭ broŝuroj, aŭ por la subteno per promesoj de aĉeto aŭ aĉetoj de jam eldonitaj libroj. La detala sistemo de administrado de la Fonduso estas ellaborata de la Estraro en konsulto kun nia Komisiito pri la Libro-Servo.

Ni tutekore dankas al Eve pro tiu malavara donaco, kiu multe faciligos la laboron de la Asocio, kaj antaŭenigos nian aferon, kiun John dum sia vivo tiel fidele kaj efike subtenis.

VIRINA ORGANIZADO SUBTENIS ESPERANTON

En 1981 la Tutaŭstralia Kongreso de la Virina Kristana Unio por Sobrero (W.C.T.U.) akceptis la sekvantan rezolucion:

"Ni subtenas Unuiĝintajn Naciojn, forte rekomendante ĉiujn landojn enkonduki aŭ pligi la instruadon de Esperanto kiel internacia lingvo".

La Aŭstralia filio de V.K.S.U. eble prononos la akcepton de simila rezolucio al la tutmonda organizo, kies Prezidanto estas F-no Millicent Harry de Tasmanio.

AŬSTRALIA- =KRONIKO

● **PERTO:** Ni havis la bonŝancon gastigi A.E.A.-Prezidanton Ralph Harry inter ni. Je 28-a de marto S-ro Harry alparolis 1000 "Rotarianoj"n ĉe ties konferenco en Albany. Reveninte al Perto, li vizitis, kune kun Ruth McGrath, la bibliotekon de la Universitato 'Murdoch', kie troviĝas la libroj de la E-Ligo de Okcidenta Aŭstralio. Li havis oportunon interŝanĝi ideojn kun la ĉef-bibliotekisto de la Universitato 'Murdoch'.

S-ro Harry estis gasto en la hejmo de Ges-roj C. Dean, kie okazis kunveno de 33 lokaj esperantistoj kaj amikoj. F-ino Jacqueline Walker ricevis el la manoj de AEA-Prezidanto Harry la Norman Elementan Diplomon, kiun ŝi ĵus gajnis.

Dum la tago S-ro Harry estis intervjuita ĉe la ABC-Radio.

● **ADELAJDO:** Je 19-a de aprilo ni kunvenis en la Universitato. Ĉeestis i.a. pola samideano, Zbigniew Wybraniec, rifuĝinto el Pollando, kiu intencas resti en Adelajdo kaj helpi nin en nia laboro. Li parolis pri la E-movado en Pollando ĝenerale kaj speciale pri la movado en Krakovo. En Krakovo troviĝas 1700 registritaj esperantistoj kaj krome pli ol 1000 neregistritaj.

Ni havis intervjuon kun la estro de Radio-Stacio 5 EBI-FM, kaj ricevis la permeson ĉiusemajne disaŭdigi dum 15 minutoj Esperanto-kurson. La unuajn 3 semajnojn George Clarke prelegos pri tio, kio estas Esperanto, ĝia historio kaj kiel ĝi povas utili. La stacio tradukos nian enkondukon en la danan, germanan, norvegan hispanan, italan, serban, nederlandan polan kaj rusan lingvojn.

Alia kunveno okazis je 11-a de majo. Estis prezentita "Tamen Plu", la nova organo de nia societo, kiun ni provos eldoni ĉiumonate. S-ino Beryl Randles faris interesan prelegeton pri la pozicio "je" kaj poste S-ro Felby parolis pri la 41-a Universala Kongreso. La kunveno finiĝis per ludado, kiun gvidis S-ino Beryl Randles. —R. Felby.

● **MELBURN:** Je 29-a de marto, S-ro Ken Linton prelegis kun diapozitivaj pri veturado tra la Montaro "Rocky" kaj vizito en la urbo "Victoria" sur la

insulo Vankuvero, inklude la Gardenon "Butchard".

La ĝenerala kunveno okazis je 5/4. La sekretario (H. Koppel) raportis, ke la societo havis en 1981, 28 membrojn kaj 1 lernanton (1980: 26 membrojn). Pro malsano de la kasisto (E. Chick) la sekretario legis la kasraporton, laŭ kiu la societo havis malgrandan deficiton de \$6.44. La kunveno decidis altigi la kotizon de \$10 al \$12 kaj por pensiuloj de \$5 al \$6, kaj akceptis proponon de la kasisto transigi investon de \$1500 al alia pli profitdona ŝparkonto, el kiu rezultos ekstraj \$100.

Elektiĝis la jena estraro: Prez: S. Kanaĉki; Vic-Prez: Harry Beechey, Sekretario: H. Koppel; Kasisto: Errol Chick; Bibliotekisto: Fay Koppel; Inform-oficisto kaj kas-kontrolo: Ken Linton.

Je 26/4 Ken Linton parolis pri diversaj gramatikaj kaj poste pri pensigaj antaŭdiroj.

● **KANBERO:** Dum la "Anzac"-semajnfino 15 esperantistoj el Sidnejo kaj Manly vizitis Kanberon. Nia klubo gastigis ilin sabaton vespere (24/4), per distraĵoj. Ralph Harry montris filmon pri la Adelajda Kongreso, Margaret Chaldecott legis el siaj teatraĵoj kaj Ges-roj Ellyard prezentis skeĉon. La vespero finiĝis per manĝeto. Dimanĉon (25/4) ni ĉiuj ĝuis "rostfeston" en Weston Park. La vetero estis bona kaj ĉirkaŭ 30 personoj ĉeestis. La vizitantoj tre ĝuis la semajnfino kaj sugestis, ke tia renkontiĝo devos fariĝi ĉiujara afero.

Por ke la "Aŭstralia Nacia E-Biblioteko" havu hejmon en "Instituto de Internaciaj Aferoj", kaj por ke ni havu lokon por nia klubo por kunveni, ni kontraktis paki kaj ekspedi la revuon de la Instituto. Dek membroj ĉeestis dum 3-4 horoj kaj pakis la revuojn kaj preparis ilin por enpoŝtigo. Tiamaniere la "Instituto" ŝparos ĉ. \$600 jare, sumon kiun antaŭe postulis komerca organizo. —Marjorie Ellyard.

● **SIDNEJO:** Je 15/3 okazis debato "Ĉu ekstra horo da sunlumo estas beno". S-ino M. Chaldecott ne ŝatis la ideon, dum la aliaj ĉeestantoj tre ĝuas la t.n. ekstran horon da sunlumo. Semajnon poste membroj montris "Feriajn Lum-bildojn". Wre Chandler montris bildojn pri Venecio, James Harwood pri Adelajdo, Volo Gueltling pri la Adelajda kongreso kaj pri la luno, faritajn per tre granda lenso.

Je 29/3 M. Chaldecott prezentis recenzon pri la libro "Ĉu vi kuiras ĉine?" de 'Johano Valano'. Je 19/4 W. Chandler parolis pri siaj fruaj jaroj, kiam pro alies stulteco lia patro perdis grandan monsumon kaj Wre ne povis viziti universitaton kiel studento de medicino. Li fariĝis instruisto, ofte en kamparaj lernejoj, kie li komencis sian studadon pri aferoj de la naturo.

Dum la semajnfino multaj membroj vizitis Kanberon kaj ĝuis la gastamon de lokaj esperantistoj (vidu sub 'Kanbero'). Pri Japanujo parolis S-ino M. Chaldecott je 3/5 kaj Joan Green parolis pri la 'teatro'. Je 10/5 Bettie Hart prezentis leterojn, poŝtkartojn kaj poŝtmarkojn ricevitaĵojn de multaj plumamikoj en eŭropaj kaj aziaj landoj.

— M. Chaldecott.

● **MANLY:** La 5 klasoj ĉe la vespera lernejo kontentige progresas kun mez-nombro 30 ĉeestantoj. Ĉiuj kunigis post la lecionoj por klubanoncoj kaj kantoj.

La 6-an de marto, ĉe la hejmo de Edna Giles, 25 anoj ĝuis programon de lumbildoj pri Ĉinio kun komentario de Arthur Cocking, kaj postan vespermanĝeton.

— EUNICE GRAHAM.

● **KAPRIKORNA MARBORDO:** Ĉi-jare lecionvesperoj provizore "dormas". Ni ankoraŭ renkontiĝas sabate kun Rockhampton-anoj por konversacio, teo kaj ĝuo.

SKOLTA ESPERANTO-LIGO: La aŭstralia sekcio vivas. Jarkotizo \$5. Membroj ricevas la revuon "La Skolta Mondo" kvarfoje jare. Se vi interesiĝas pri Skoltoj kaj Skoltinoj, skribu tuj al John Moore, 7 Pelican St., Emu Park, Q'ld., 4702. Arkoraŭ aperas ĉiumonate en "Guiding in Australia" lecioneto pri Esperanto, speciale verkita por tiu gazeto. (petu specimenon ĉe Girl Guides Assn., 82 Elizabeth St., Sydney). Jam aperis 12 lecionoj, kaj la serio daŭras.

"URANIO NE, DANKON" en Esperanto, antaŭis veturilon de C.A.N.P. (kampanjo kontraŭ nuklea energio) en la Maj-taga procesio en Rockhampton, 3-5-82. Ne temis pri esperantista iniciato: la sekretario de CANP mem petis la tradukon, ĉar "por internacia kampanjo taŭgas internacia lingvo".

RECENZOJ

REDAKTA KRAJONO APLIKENDA

ALMANAKO LORENZ 1982. eld. Spirita Eldona Societo F. V. Lorenz. Rio de Janeiro, 1982.

La anglo Guy Lyon Playfair skribis, ke Brazilo prezentas "kulturan ŝokon" al ĉiu scivola vizitanto, kaj tion li atribuis al tio, ke "plejparte la brazila loĝantaro . . . kredas, aŭ almenaŭ akceptas ian formon de spiritismo".

Mi plene konsentas. Kun intereso do mi malfermis **Almanako Lorenz 1982**, des pli, ĉar nia movado en Brazilo ege multon ŝuldas al la spiritistoj. La libro celas prezenti la spiritisman mondkoncepton al eksteruloj pere de kolekto da plejparte mallongaj artikoloj. Kelkaj eroj temas pri "flugantaj teleroj" (nun nomataj "nifoj"), aŭ kredoj kun tendencoj similaj al tiuj de spiritismo (kiaj budhismo kaj oomoto) aŭ pri elstaraj religiuloj. Kelkaj eroj de d-ro Beckmann de Radio Vieno aperas ĉi tie presitaĵ.

Ĉu la libro kontribuos forte al disvastigo de la tre interesa religio de la eldonistoj? Kun bedaŭro mi devas tion pridubi: la aktuala stilo de preskaŭ ĉiuj aŭtoroj estas tro emociema, tro malskeptikema por logi eksterulojn. Kaj la lingvonivelo (kontraste kun tiu de la tradukaĵoj de la elstara spiritisto L. C. Porto Carreiro Neto) tre varias. Tro da artikoloj estas evidentaĵ tradukoj; foje mankas necesa pronomo, kaj foje oni imitas la portugalan "participon absolutan" (ekz: Rimarkita la demando laŭ ekonomia vidpunkto, reliefigas la avantaĝo de la kremacio kontraŭ la entombigo), foje la frazo estas nekomprenebla. Aliflanke multaj artikoloj legiĝas flue.

La preseraroj estas maloftaj, kaj la libro bone aspektas. Neniu prezo estas indikita, sed ĉiuj aliaj libroj el la sama eldonejo estas tre malaltkostaj. Mi esperas, ke la 1983-a **Almanako Lorenz** montras la influon de postulema redak-tanto, ĉar la iniciato estas bonveniginda.

—Trevor Steele.

ESPERANTO - SOMERLERNEJO 1983

La Somerlernejo okazos en Armidale, N.S.W., la 2-an ĝis la 14-a de januaro, 1983. Dum la lasta Somerlernejo en

Toowoomba, en 1981, oni decidis elekti pli centran lokon por starigi venontajn somerlernejojn. Samtempe ni gratulas kaj tre dankas S-inon Jean Lehane, Toowoomba, kiu pioniris tiun somerlernejon en 1977 kaj la aliajn du plensukcesajn en 1979, 1981.

Carson Thomas, Toowoomba, vizitis la Universitaton de Nova Anglio, Armidale, kaj plenzorge raportis pri speciala Kolegio "Duval", la Konferenca Centro, tie. La Kolegio enhavas instruĉambrojn, loĝejon, unulitajn ĉambrojn, mangoĉambron, salondon ktp. Oni rajtas uzi naĝejojn, saŭnon kaj aliajn sportejojn dum la lerneja periodo, laŭplaĉe.

Oni anticipas, ke la tuta kosto estos inter \$280 kaj \$300, inkluzive de ĉiuj manĝoj, unulita ĉambro kaj administraraj kosto, depende de la nombro de studentoj. La Komitato de la Somerlernejo estas: Prez: Ray Ross, Sek/Kas. Joan Greene; Anoj: Shirley Fanos, Carson Thomas. Klasoj estos jene: Literatura Kurso, Kursoj por Progresintoj kaj Postkomencantoj, kaj, se estos sufiĉe da anoj, kiuj deziras, Belartoj-Grupo. Bonvolu registriĝi kiel eble plej baldaŭ. Sendu nomon, adreson kaj antaŭpagon de \$20 al la Sek/Kas. S-ino Joan Green, 146 Coal Point Road, Coal Point, NSW 2283. (Indiku la preferatan kurson).

—RAY ROSS.

NEKROLOGOJ

La Esperanto-movado de Okcidenta Aŭstralio suferis lastatempe dolorigajn perdojn. S-ro David Miller mortis je 6-a nov., 1981, S-ino Doreen Owen (nask. Buckingham) je 9-a de feb., 1982, s-ino Edith Palmer je 16-a de feb., 1982, kaj s-ino Amelia Sedgley je 20-a de feb., 1982.

David C. Miller (1909-1981) naskiĝis en Glasgovo (Skotlando) kaj baldaŭ post lia naskiĝo liaj gepatroj elmigris al Aŭstralio. Li ekinteresiĝis pri Esperanto en 1921/22 kaj en 1929 aliĝis al la "Westralian E-Societo, en kiu li oficis dum kelkaj jaroj kiel sekretario. Li estis profesia instruisto de lingvoj kaj ankaŭ instruis Esperanton en la Perta Teknika Kolegio en 1945. Pro sia kono de kelkaj lingvoj li fariĝis estro de la restadejo por enmigrintoj en Bonegilla. De 1956

ĝis 1970 li estris, en Germanujo kaj poste en Genevo, la instruistaron, kiu preparis migrantojn por la vivo en angleparolantaj landoj. Post reveno al Aŭstralio kaj speciale post sia emeritiĝo li ofte gastigis esperantistojn en sia bela hejmo.

Edith L. Palmer (1900 - 1982) naskiĝis en Londono kaj kiel juna knabino alvenis en 1911 kun siaj gepatroj en Aŭstralio. Ŝi aliĝis al la E-movado en 1943. Kune kun s-inoj Gertrude Pollard kaj Milly Sedgley ŝi kunlaboris en la eldonado de la "Nigra Cigno" en la jaro 1961. De 1970 ĝis 1979 ŝi estis la redaktoro de tiu organo de la E-Ligo en Perth. Partoprenintoj de la aŭstralia kongreso en 1970 bone memoras la agrablan "rostfeston" en ŝia bela ĝardeno dum varmega vespero.

Amelia Sedgley aliĝis al E-kurso de S-ino Ruth McGrath en la jaro 1950. Ŝi gajnis la diplomon de la Brita Asocio en 1956 kaj sukcesis, kun honoro, en la Supera Diplomo de A.E.A. en 1960. Ŝi partoprenis en kelkaj A.E.A.-Kongresoj kaj estis dum pluraj jaroj komitatano de la E-Ligo en Perto.

En Sidnejo mortis je 4-a dec., 1981 s-ro Walter GASSNER. Li naskiĝis la 17-an de marto, 1912 en Aŭstrio kaj alvenis kiel enmigrinto en Aŭstralio en septembro 1939. Li fariĝis membro de la Sidneja E-Societo kaj instruis en "Wesley Centre" Esperanton kaj Generalan Lingvisitikon. Al lia edzino Kitty (ankaŭ esperantistino) iras niaj sinceraj kondolencoj.

LA "A.E." SUBTEN — FONDUSO 1982/83

Antaŭe raportita	\$137
S-ro C. Dunstan, Scarborough ..	2
Melbourne Esperanto-Society ..	10
S-ino E. Ryding, Melbourne ..	10
S-ino S. Keser, Melbourne ..	2
S-ro H. Koppel, Melbourne ..	5
S-ino F. Koppel, Melbourne ..	5
	\$171